

KESKKONNAHARIDUSE VÖRUMAA ÜMARLAUA 4. KOKKUSAAMINE

28.02.2011 Võru Kreutzwaldi Gümnaasium

Osalejad:

1. Merle Kõivumägi (Lasteaed „Sõleke“)
2. Piia Narvik (Lasteaed „Sõleke“)
3. Reet Utsu (SA KIK)
4. Helina Tammemägi (RMK Pähni LK)
5. Pilvi Saar (RMK Erastvere LK)
6. Marika Karden-Raud (Võru Kreutzwaldi Gümnaasium)
7. Kadri Paulus (Võru Kreutzwaldi Gümnaasium)
8. Maris Kivistik (Keskkonnaamet)
9. Diana Pungar (Keskkonnaamet)
10. Veiko Maastik (Keskkonnaamet)

Protokollis Diana Pungar.

1 Maris Kivistiku tervitussõnad

Järgneb lasteaed „Sõleke“ esindajate soov esimesena sõna võtta, seoses kiire ajagraafikuga.

2 Lasteaed „Sõleke“ esindajad Merle Kõivumägi ja Piia Narvik tutvustavad KIK projekti „Õpime õues“

Esimesena tutvustatakse 2008 aasta „Õpime õues“ projekti, mille raames toimusid mitmed üritused:

- Pokumaa külastus, millele eelnes Pokude teema tutvustus, anti ülevaade Edgar Valteri loomingust ning lapsed valmistasid pokusid;
- Jõulukuul Päkapi kuraja külastus - metsa rajati seikluslik õpperada;
- Jäätmete teema käsitlemine: jäätmejaama külastamine, jäätmetest põnevate asjade meisterdamine;
- Matkamine Kubja järve ääres ning keskkonnamängude läbiviimine looduses.

Teisena tutvustatakse 2010 aasta aktiivõppe projekti „Õpime õues“, mille raames toimusid erinevad üritused:

- Ühepäevane laager 5-7 aastastele lastele Kuninga talus, kus räägiti loodusfotograafiast ja vee-elustikust. Toimused mitu etappi:

I etapp – tiigi elustiku uurimine ja putukate meisterdamine (kiil)

II etapp – järve elustiku ja taimestiku uurimine

III etapp - Tamula järve suubuva kanali uurimine ning linnustiku vaatlemine

- Elistvere loomapargi külastamine Oktoobris (osalesid laagrilapsed)
- Lavastuse „Vetevana heateod“ loomine ja esitamine (laagrilapsed)

Projekti „Õpime õues“ eesmärgiks oli aktiivõppe kaudu laste keskkonnateadlikkuse tõstmine. Projekti käigus valmisid mitmed õppevahendid – fotod, pusled, plakatid ja CD-d, mida kasutatakse edaspidi. Eraldi toodi välja puuetundliku ekraani kasulikkus õppevahendina, mis tekitas lastes huvi ning aitas kinnistada teadmisi. Projekt loeti kordaläinuks, kuigi asjaajamine oli olnud raske, aega ja raha nõudev.

Arutelu projekti üle, küsimused vastused:

KIK esindaja Reet Utsu toob välja murekoha, et suuresummalisi (üle 70 000) KIK projekte koostatakse väga harva, sest ainult üksikud entusiastid suudavad projekte läbi riiklike hindamissüsteemide lõpuni vedada. Põlva-Valga-Võru piirkonnas kardetakse koostada projekte, mis kuuluvad riikliku hindamise alla. Samuti riiklike projektide baastase on kõrgem, seega kohalikud projektid ei ole tihtipeale konkurentsivõimelised.

Maris Kivistik: kahjuks jah Võrumaal projektide koostamine isiklikul entusiasmil põhinev, eriti koolide lasteaedade puhul, kus õppeasutuste juhtkonnad tegevusi/ideid ei toeta. Üksiküritajate tasandil entusiasm kiire raugema.

Maris Kivistik räägib noore looduskaitse määrgi taaselustamisest ning kõikide, eriti õpetajate võimalusest esitada kandidaate.

Maris Kivistik tunneb huvi, kas „Õpime õues“ projekti oli raske läbiviia, kas kavas edaspidi analoogset tegevust ette võtta.

„Sõleke“ esindajad: Projekti asjaajamine oli vägagi bürokraatlik ning kohati närvipinget pakkuv. Muutus projektijuht - koostaja oli üks, läbiviija teine. Kahekesi lasteaiaõpetaja töö kõrvalt raske. Praegu puhkaks veidi, kuid kes teab, mis tulevik toob... Õuesõppe klassi tahaks rajada...

Maris Kivistik: „Kas EAS ei toeta?“

KIK: Hindamissüsteemis probleemid, kuid need murekohad keskkonnaministeeriumi pädevuses.

Maris Kivistik: Määrusega tuleb tegeleda, et saaks muuta hindamismaatriksit. Vaja tõsiselt tegeleda sellega.

3 Maris Kivistiku sissejuhatus ümarlaua teemasse

Eestis üle 70 looduskeskuse ja tegelikult keskkonnahariduse seisukohalt pilt väga ilus, siiski koostööd peaks rohkem tegema. Koostöö on väga vajalik! Põhiline võrgustik koolid, lasteaia ja loodushariduse spetsialistid, kuid omavalitsuse esindajate kaasamine problemaatiline. Kõige paremini toimib süsteem Ida-Virumaal, kus omavalitsuste esindajad pundis. Tartumaal ka koostöö sujub, kuid näiteks Tallinnas ja Harjumaal palju tegijaid, kes nokitsevad omaette, kuid koostööd ei tehta. Probleeme ka looduses käimisega. Järva- ja Raplamaal looduskeskused puuduvad. Läänemaal on Keskkonnaamet, RMK ja Silma.

Võrumaal esimene ümarlaua kokkusaamine toimus 2. märtsil 2010, kus osales 31 inimest. Väga palju inimesi oli, kaardistati paljud probleemid, kuid kahjuks ei pandud paika tegevuskava. Edasi tutvustab Maris Kivistik päevakava, millest plaanis rääkida.

4 KIK esindaja Reet Utsu ülevaade 2009-2010 KIK projektidest Võrumaal

Põhilised projektide valdkonnad olid:

- riiklikul õppekaval põhinevad aktiivõppeprojektid;
- teavitamise eesmärgil projektid;
- väga üksikud projektid rahvusvahelise koostöö teemal.

2009 aastal toimus 21 erinevat üritust, milles osales kokku 266 last, 51 täiskasvanut, kulus 38 eurot inimese kohta. Valdavalt projektide taotlejad MTÜ-d.

2010 aastal toimus 12 väiksemat projekti (üritus, õppekäik, matk, Elistvere loomapargi külastus, Pähni külastus), osales 627 last, 124 täiskasvanut, kulus 5 eurot inimese kohta. Osales ainult 1 MTÜ.

Kulunud summa võrdlusele võib järeldada, et rohkem raha inimese kohta kulus, kui projektikoostajateks olid MTÜ-d.

2009 ja 2010 aastal koostati 11 riikliku keskkonnateadlikkuse tõstmise teemalist projekti, mis tuginesid koostajate entusiasmile (Võru Keskklinna Gümnaasium, Antsla Gümnaasium, Urvaste kool, Parksepa keskkool, Võru lasteaed „Okasroosike“, SA Pokumaa, Siksali Arendusselts, MTÜ Piusamaa).

Maris Kivistiku tähelepanek - koolide poolt projektide kirjutamine on vähenenud, kuna looduskeskused pakuvad programme.

5 Keskkonnahariduse konverents

Maris Kivistik selgitab teemat - üle Eesti saab toimuma 6 konverentsi vahemikus septembrist novembrini. Kevadperioodil inimestel kiire, seega kõik konverentsid sügisel. Pakun välja, et Põlva-Valga-Võru regiooni konverents võiks toimuda Väimela Kutsehariduskeskuses. On planeeritud organiseerida tasuta bussid maakondadest, mis toovad inimesed kohale ja viivad tagasi. Arutleme koha üle.. on ettepanekuid?

Veiko Maastik: Mooste Mõis? Äkki võiks ühildada konverentsi Jõgeva-Tartu regiooniga?

Maris Kivistik: Pigem ei, sest Võrumaa probleemidele/teemadele pühendumine kaoks ära – ei saaks sõnajõudu; ei ole mõtet teemasid sulandada, et sobiks kõigile piirkondadele.

Mida õpetajad arvavad?

Marika Karden-Raud: Mina ei suhtu regioonide konverentsi ühendamisse hästi. Tunneksin ennast ebamugavalt, tähtsusetuna võrreldes Tartu sõnakaalu, tähtsuse ja võimalustega.

Maris Kivistik: Jääme siis ikka oma regiooni põhiseks.

Maris Kivistik: Aga mis kuupäev võiks sobida, millal konverents teha?

Marika Karden-Raud: Oktoobri lõpus on koolivaheaeg. Samas jalutada tahaks ka looduses.

Maris Kivistik: Näiteks oktoobri alguses, paneme 40-dal nädalal.

NB! ESIALGNE KONVERENTSI KUUPÄEV 6 OKTOOBER (NELJAPÄEV) 2011

Infopäeva toimumise aeg vaja mõelda... Äkki 5 september?

Maris Kivistik: Konverentsil võiks olla maksimum 100 osalejat koolõpetajad, kindlasti ka omavalitsuste esindajad, MTÜ-d, Keskkonnaamet. Saaksid toimuma loengud ja töötoad, arvestusega, et kõik saaksid osaleda rohkem kui ühes töötoas. 5 töötuba (100 in : 5 = 20 inimest ühes töötoas).

Võiks lisaks esinejatele kutsuda inimesi ka erinevate väljapanekutega.

Tuleb leida magnet - „sädeinimene“, kes meelitaks publikut kohale. On ettepanekuid?

- Enn Kasak
- Sulev Valner?
- Mati Kaal
- Lauri Õunapuu
- Contra
- Rainer Nõlvak
- Hardo Aasmäe
- Alvar Soesoo
- Anu Sarap
- Riho Västriik
- SIRJE JA GEORG AHER - rääkima ja töötubadesse

SIHTGRUPP:

- **huvijuhid**
- **kindlasti koolidirektorid ja omavalitsuste esindajad ISIKLIKE KUTSETEGA**

(tuleks leida pooldav direktor rääkima olulisusest, motiveerima osalema)

NB! MAIDO MÄNDMETS – Varstu kooli direktor rääkima

- **Pühajärve PK direktor- kool väga aktiivne keskkonnaprojektide taotleja**
- **õpetajad**
- **kultuuri- ja haridusnõunikud linna- ja maa – ja vallavalitsustest**
- **sihtgrupi kaasamiseks eraldi helistamine, registreerimine**

6 Ümarlaud

Maris Kivistik: Mida arvate kas ümarlauda kui sellist ikka on vaja? Alguses oli palju inimesi, aga omavalitsuste – linna- ja maavalitsuse esindajad kukkusid ära, kuna reaalselt kasu ei nähtud.

Marika Karden-Raud: Tõenäoliselt ümarlaua eesmärk jäi segaseks, aga arvan, et ümarlauda ikka vaja. Mina ikka tulen...

Maris Kivistik: Siinkohal arvan, et peaks vana asja juurde tagasi pöörduma, mil said

kaardistatud probleemid. Tuleks uuesti teema üles võtta ning paika panna tegevuskava, mis toona tegemata jäi.

Pilvi Saar: Ümarlaud vajalik, kuid tarvis kaasata rohkem õpetajaid, teha koostöövormis üritusi. Saata uuesti kutsed laiemale ringile kui need 31 kes esimene kord osalesid.

Reet Utsu: Ümarlaud vajalik; 1-2 korda aastas võiks ikka kohtuda...

Helina Tammemägi: Minu suureks mureks on loodusmaja puudumine, nii väga tahaks oma lapse panna loodusringi. Kes peaks ettevõtma, kuhu teha, kas teha...

Marika Karden-Raud: Toetan ka loodusmaja ideed.

Reet Utsu: Loodusringi teema huvitav.

Maris Kivistik: See kahjuks linnavalitsuse rida, nende käest tuleb uurida. Peaks kokkukutsuma arutelu loodusmaja vajalikkuse kohta. Selgitama oma seisukohti.

Helina Tammemägi: Jah, ümarlaud loodusmaja loomise teemal. Äkki oleks vaja teha eelnevalt küsitlus loodusringi vastu huvi väljaselgitamiseks?

Reet Utsu pakub keskkonnateemalist näidendit – teised kahtlevad selle mõttekuses – tundub teemaväline, et aitaks kaasa loodusmaja loomisele.

Maris Kivistik: Peaks kaasama haridusnimesi/õpetajaid, kellel on vastavad teadmised oma õpilastest, andmaks informatsiooni süvahuviga andekate laste olemasolu kohta. Õpetajad teavad oma klassi andekaid lapsi. Tuleks kaardistada olemasolev situatsioon.

Helina Tammemägi: Võiks leida inimese, kes tuleks rääkima kuidas vanasti Võru loodusmajas oli, miks vajalik...

Maris Kivistik: Jah, võiks uurida inimeste kogemusi loodusmajaga. Kes valmistaks ette loodusmaja vajaduse põhjenduse?

Marika Karden-Raud: võin midagi kokku panna...

Seega, MAAVALITSUSES nõupidamine, kuhu kaasatud Aigi Tiks, Pille Liblik, Kati Orav, Ave Arop, koolide ja lasteaedade õppealajuhatajad..

NB! NÕUPIDAMINE LOODUSMAJA TEEMAL 5. VÕI 7. APRILL 2011

ÜMARLAUA LÕPP!